

Videodokumentaire van Rob Rombout bekroond

Torens van oorlog en vrede

BRUSSEL — Een saaie be-doening, was de veelgehoorde reaktie na de belangrijke videofestivals van september. Een algemeen euvel: de videomakers zijn hun eigen publiek, er komen geen buitenstaanders die de rommel zouden kunnen sanktioneren. En rommel is er op videofestivals al evenveel als op filmfestivals. Voor ons Belgen wordt de pil met een eerste prijs verguld, voor *Entre Deux Tours* van Rob Rombout.

Rombouts semi-dokumentaire werd gelauwerd in Montbéliard (Frankrijk) waar een tweejaarlijkse video- en tv-festival plaatsvindt dat wél volk probeert te trekken. *Entre Deux Tours* dateert van 1987. Het beschrijft twee volkomen subjektieve betogen over oorlog en vrede.

Het ene discours wordt door de PR-man van AFCENT (Allied Forces Central Europe) afgestoken voor zijn hoofdkwartier in Brunsum, Nederlands-Limburg. De Europese tak van de NAVO nam er in 1967 zijn intrek in een afgedankte mijntoren. De toren, zegt de propaganda-funktionaris, is *strong and permanent* zoals de NAVO.

Op een granaatworp daarvan, in België, staat de toren van Eben Ezer, volgens zijn bouwer, mijnheer Garcet, *un bastion avancé du pacifisme*. Garcet legde de eerste steen voor zijn bouwwerk in 1964, het jaar waarin de

oorlog in Vietnam aan de oppervlakte kwam. Hij beschouwt de toren als een bindteken tussen hemel en aarde, een nieuw Babylon en poort van God.

Zowel de AFCENT-woordvoerder als de excentrieke architect stofferen hun uiteenzetting met historische argumenten en landkaarten. Ze beredeneren allebei de zaak van oorlog en vrede.

VIDEO

Maar Rombout voegt er een irrationele en gevoelige faktor aan toe, een (Vietnamese) vrouw met een adelaar die de afstand tussen de ideologische bakens overbrugt. De adelaar symbolizeert de bescherming. Garcet heeft er trouwens op de kantelen van zijn toren gebeeldhouwde afbeelden van geplaatst.

Rob Rombout kwam uit Nederland aan het Brusselse RITCS studeren. Praktijk deed hij onder meer bij de Luikse gemeenschapstelevisie Canal Emploi op. Hij leidt in Sint-Lukas in Schaarbeek het atelier „toegepaste video”, het komplement van het atelier „vrije video” van Marie André. Die tweedeling manifesteert zich ook in de video-productie, met aan de ene kant narratief-dokumentaire programma's en aan de andere kant videokunst.

In België valt de scheidslijn globaal samen met de taalgrens. Sommige Franstaligen stellen tamelijk radikaal dat de Vlaamse

videokunst op een dood spoor zit. Ze verwijzen naar de kop boven de Montbéliard-recensie in de Franse krant *Libération*: *La video fait des histoires*. Daar meed het publiek het hermetisme en de langdradigheid van veel zogenaamde videokunst, en het stelde vast dat videomakers de fictie, de vertelling en de dokumentaire herontdekken.

Voor Rob Rombout is de dokumentaire niet enkel maar registratie, het einddoel is niet alleen maar objectiviteit. Hij verbindt een gegeven uit de realiteit met een persoonlijk gevoel. In zijn nieuwe projekt *Nord-Express* zal de feitelijke informatie over het treintraject tussen Parijs en Moskou geleidelijk plaatsmaken voor de beleving van die 48 uren durende treinreis.

Het programma krijgt een driedelige structuur, die deels verwijst naar de historiek van de *Nord-Express*. De exploitatie is immers twee keer door een wereldoorlog onderbroken. In de drie etappes — tot aan de Oostduitse grens, tot aan de wielenwissel aan de Pools-Sovjetrussische grens, en tot de eindbestemming Moskou — verslapt de aandacht voor de archiefdokumenten en de data, en geeft de reiziger zich over aan een retrograde fantasie. Moskou lijkt almaar verder weg.

Nord-Express wordt een Belgisch-Frans-Poolse co-productie en wordt volgend jaar gerealiseerd.

Raf CUSTERS

De utopist Garcet voor zijn Eben-Ezer-toren, baken van vrede. Uit de bekroonde videotape „Entre Deux Tours”. (a)